

KREVDE SVAR: – Naturterapi og alternativ behandling fortjener en forsvarlig politikk, sier NNHs generalsekretær Lidia Ivanova Myhre.

Undersøkelse av politiske partiers holdning til naturterapi og alternativ behandling

NNH har gjennomført en spørreundersøkelse blant alle politiske partier på Stortinget i forkant av valget. Med det fikk vi kartlagt deres holdning til naturterapi og alternativ behandling som i dag benyttet av en million nordmenn hvert år.

I juni sendte Norske Naturterapeuters Hovedorganisasjon (NNH) en henvendelse til alle stortingsrepresentanter i helse- og omsorgskomiteen, kunnskapskomiteen og næringskomiteen. NNH la frem hovedutfordringene vår fagorganisasjon møter i det daglige arbeid. Vi ba om svar på spørsmål vi anser som svært viktige for pasientsikkerheten for den delen av befolkningen som bruker naturterapi og alternativ behandling. Ifølge Statistisk sentralbyrå (SSB) og Nasjonalt forskningssenter innen komplementær og alternativ medisin (NAFKAM) utgjør dette 1 million mennesker årlig.

Fire av ni svarte

Stortingsrepresentantene hadde to måneder på seg for å svare. Av de ni politiske partiene, er det kun fire som har svart – Ap, Sp, FrP og MDG. Manglende svar fra fem partier indikerer enten manglende kommunikasjonsrutiner, eller manglende interesse for saken. Begge deler er ille, og det går på tilliten løs til hvordan stortingsrepresentanter utover sin rolle og sitt ansvar overfor helsefaglige organisasjoner - i dette tilfellet NNH.

Hovedspørsmålet i undersøkelsen omhandler lovverket knyttet

til Registeret for utøvere av alternativ behandling i Brønnøysund. Med dagens registerordning kan ikke pasienter og brukere skille mellom seriøse og useriøse utøvere av alternativ behandling. Det er nødvendig med en registerordning som viser forskjellen på disse to gruppene, slik at pasienter og brukere kan gjøre et bevisst valg om hvem de lar seg behandle av.

Offentlig definert kompetanse

NNH har i flere år fremlagt problemet i mange møter med helsepolitikere på stortinget. Vi mener at fritak for >>>

merverdiavgift på alternativ behandling skal knyttes opp til offentlig definert kompetanse og kobles til Registeret for utøvere av alternativ behandling. Med offentlig definert kompetanse mener vi fag som er avgjørende for å ivareta pasientsikkerheten: grunnmedisinske fag (anatomi, fysiologi, patologi osv.) og VEKS-fag (vitenskap, etikk, kommunikasjon og samfunn). Det er derfor en god nyhet for NNH når Helsepolitisk barometer 2019 kunne fastslå at 81% av befolkningen mener myndighetene bør sette minimumskrav til medisinsk kunnskap hos alternative behandlere som vil føres opp i Registeret for utøvere av alternativ behandling.

Svekker motivasjonen

Dagens reguleringsregime svekker motivasjonen til å ta lengre utdanninger, når man vet at terapeuter med noen weekend-kurs får de samme rettighetene: fritak for merverdiavgift og tittel Registrert terapeut. Dette er en fare for pasientsikkerheten og undergraver de seriøse organisasjonenes arbeid mot økt profesjonalisering av sektoren.

NNH mener at tiden er moden for en evaluering av Lov om alternativ behandling med forskrifter, og ønsker at det bli sett ned et bredt sammensatt utvalg som kommer med en innstilling overfor Helsedepartementet og Stortinget. Dette er i tråd med WHO's strategi, som jobber bevisst for å bevare og profesjonalisere denne medisinske behandlingstradisjonen.

NNHs fagkrav

NNHs hovedoppgave er å styrke pasientsikkerheten for alle som bruker naturterapi og alternativ behandling og tilrettelegge for at seriøse og kvalifiserte terapeuter skal kunne utøve helsenæringsvirksomhet og videreutvikle sin kompetanse – til beste for pasienten. Forebyggende arbeid for fysisk og mental helse, samt mindre bruk av antibiotika og smertestillende medikamenter der det er mulig, er viktige perspektiver i vårt arbeid. Naturterapi og alternativ behandling er ingen erstatning for de offentlige helsetjenester, men er et viktig supplement for å oppnå bedre helse hos befolkningen. Dette vil samtidig avlaste det offentlige helsetilbudet og føre til betydelig innsparing på helsebudsjetter. Alle terapeuter NNH organiserer har

fullført utdanning i ett eller flere terapeutiske fag, i tillegg til grunnmedisinske fag, naturmedisinsk grunnutdanning, samt VEKS-fag.

Det går på yrkesstoltheten løs. Våre terapeuter har en yrkesstolthet som bygger på oppnådd fagkompetanse og arbeidserfaring. Å bli satt i bås med de useriøse aktørene i bransjen, er svært uheldig. Dette oppleves som en underkjennelse av fagkompetanse. I flere tilfeller står stortingspolitikere og ansvarlige byråkrater bak. Et eksempel er statssekretær Anne Grethe Erlandsen i Helse- og omsorgsdepartementet, som i brev av 30. april i år avviser forslaget fra Sammenslutning av alternative behandlerorganisasjoner (SABORG) om innføring av fagkrav knyttet til Registeret for utøvere av alternativ behandling. Dette betyr at man fortsatt ikke skal kunne skille mellom seriøse terapeuter og useriøse aktører. Statssekretærens argument er at det er risiko å innføre skolemedisinsk basiskompetanse i registerordningen fordi det «vil virke mer splittende enn samlende for utøvermiljøene og for oppslutningen om registerordningen».

Takker statssekretæren

Statssekretæren applauderes av utøvere som med dagens ordning oppnår registrering uten krav til fagkompetanse. De går ut offentlig og takker og roser statssekretæren for hennes beslutning. Her er et eksempel tatt ut fra Facebook. Det er Andre Kirsebom, omtalt på sin Facebook-profil som Healer, medium, husrens, forfatter og spiritualistisk prest i Kirsebom Kompetanse. Kirsebom står oppført i Registeret for utøvere av alternativ behandling som healer, medlem av Norsk Spiritualistisk Healerforbund. Han skriver:

«DETTE er meget bra og vi takker Anne Grethe Erlandsen for denne avvisningen. Som healere har vi ikke behov for medisinsk grunnfag, siden vi ikke stille diagnoser. Om medisinsk grunnfag skulle være et krav ville mange gode healere ikke kunne jobbe som dette. Min undersøkelse i boken Healernes Hemmeligheter viser klart at verdens 25 beste healere hadde meget lav utdanning. Det er ikke utdanning som gjør deg til en god healer, det er dedikasjon til jobben som healer og kontakt med åndene.»

IKKE ALLE SVARTE: Disse fikk spørsmålene: Øverst f.v.: Bekkevold, Krf, Sveinung Stensland, H, Bjørnar Moxnes,

Vil fjerne fritak

Et annet eksempel er Høyres helsepolitiske talsperson Sveinung Stensland. I en debatt på Dagsnytt 18 på NRK 25. april i fjor hevder han at han ikke ønsker en utredning om fritak for merverdiavgift for alternative behandlere fordi: «Det er nok utredninger på Stortinget». Videre uttaler Stensland at han ønsker å fjerne fritak for merverdiavgift på all alternativ behandling.

NNH mener at spørsmålet er for viktig til å bli avvist med argumentasjonen statssekretæren og helsepolitiske talspersonen for Høyre legger til grunn.

Det faktum at 1 million nordmenn benytter seg av alternativ behandling

Ingvild Kjerkol, Ap, Kjersti Toppe, Sp, Åshild Bruun-Gundersen, FrP, Une Bastholm, MDG. Nederst f. v.: Nicholas Wilkinson, SV, Carl-Erik Grimstad, V, Geir Jørgen R

tilsier at dette bør være en viktig sak for alle politiske partier. Naturterapi og alternativ behandling fortjener en forsvarlig politikk.

Oppsummering av undersøkelsen

Basert på svarene fra undersøkelsen, møter med stortingsrepresentanter, samt offentlige uttalelser fra disse, har NNH gjort en oppsummering av de politiske partienes holdning til alternativ behandling.

Arbeiderpartiet har ingen formening om krav til fagkompetanse og ikke noe vedtatt politikk på området. Partiet vil fjerne fritak for merverdiavgift på all

alternativ behandling, både fra seriøse og useriøse utøvere. Partiet la frem forslag om dette til statsbudsjettet for 2019. De argumenterer med utfordringene i helsesektoren. I sitt svar videre meddeler imidlertid Ap at de har foreslått at man må gjennomgå dagens alternative behandlinger for å se om noen av disse burde fortsette å få momsfritak. Partiet stiller seg positivt til etablering av et utvalg for evaluering av loven.

NNH mener at Arbeiderpartiet har her totalt neglisjert det forebyggende elementet i naturterapi og alternativ behandling. Om merverdiavgift blir lagt på slike tjenester, vil dette føre til at flere økonomisk svake grupper ikke kan

benytte seg av disse. Vinninga går derfor opp i spinninga. Vi viser i denne sammenheng til artikkelen av styreleder i NNH, John Petter Lindeland, i den forrige utgaven av *Naturterapeuten*: «Til norske helsepolitikere: Slutt med marginalisering av den naturmedisinske behandlingstradisjonen!»

Fremskrittspartiet støtter alternativ behandling og mener det er bra at organisasjonene stiller krav om kunnskap og yrkesutøvelse til egne medlemmer. Det de mener er utfordrende med en offentlig register/godkjenningsordning for alternative behandlere, er at dette kan oppfattes som en offentlig godkjenning av alle behandlingsformene. FrP

mener det er bra at folk kan benytte seg av det de mener gir dem en positiv helseeffekt. De stemte imot et forslag fra Arbeiderpartiet om å fjerne fritak for merverdiavgift i fjor. Videre mener partiet at det er viktig for troverdigheten til næringen at useriøse aktører fjernes, slik at næringsgrunnlaget til de som driver seriøst øker og pasientsikkerheten trygges. Partiet har tatt til orde for å gi offentlig autorisasjon til flere yrkesgrupper som i dag defineres som alternative behandlere.

Miljøpartiet De Grønne har ikke tatt stilling til minimum fagkrav i registeret. I fjor stemte de mot et forslag fra Ap og Sv om å innføre merverdiavgift på alternativ behandling. MDG viser til WHO Traditional Medicine Strategy 2014-2023, og i tråd med dette ønsker de økt tilgjengelighet av alternativ behandling også for folk med dårlig råd. Partiet har observert at dagens lov fører med seg uønskede konsekvenser, og at det er rom for forbedringer. Uten å vite mer om det konkrete forslaget om et bredt sammensatt utvalg, sier partiet at det er sannsynlig at de vil støtte dette.

Senterpartiet mener bestemt at det må stilles fag- og kompetansekrav for å stå oppført i Registeret for utøvere av alternativ behandling, ikke minst for å sikre pasientsikkerheten. De vil ha en gjennomgang og opprydning i registeret, og ser ikke bort fra at fritak for merverdiavgift ikke skal gjelde alle utøvere av alternativ behandling. Sp påpeker at de er klare over at det er mange som benytter seg av alternativ medisin og vil derfor stille strenge krav til pasientsikkerhet og ansvarsfordeling.

NNH er glad for svaret fra Senterpartiet der et soleklart budskap kommer frem. Det tyder på at Senterpartiet har satt seg godt inn i saken og forstår situasjonen og utfordringene i sektoren for alternativ behandling.

Høyre har ikke besvart undersøkelsen. I henhold til statssekretær Erlandsen i helse- og omsorgsdepartementet (HOD) avviser partiet krav om

Illustrasjonsfoto: Envato Elements

fagkompetanse og ønsker å likestille seriøse og useriøse utøvere. I henhold til partiets helsepolitiske talsperson, vil partiet at fritak for merverdiavgift fjernes på all alternativ behandling. Høyre stemte imidlertid i fjor mot Arbeiderpartiets og SVs forslag om fjerning av fritak for merverdiavgift på alternativ behandling.

Kristelig Folkeparti har ikke besvart spørsmålene i undersøkelsen. En uke etter svarfrist skriver de i en e-post: «Takk for henvendelsen! Vi beklager sent svar, vi har dessverre ikke noe vedtatt politikk på dette området. Vi slutter oss imidlertid til HODs anbefalinger.»

I desember i fjor hadde NNH et møte med daværende leder i helse- og omsorgskomiteen. På møtet fikk vi inntrykk av at KrF viser forståelse for NNHs synspunkter om behovet for

fagkrav. Det er derfor overraskende at KrF nå velger å slutte seg til HODs anbefalinger. Dette betyr altså at KrF støtter statssekretær Erlandsen i hennes argumentasjon og avslag om innføring av fagkrav.

Venstre har ikke besvart undersøkelsen. Partiet har imidlertid i tidligere møter med NNH gitt uttrykk for støtte til NNHs synspunkter og forslag.

Sosialistisk Venstreparti har ikke besvart undersøkelsen. Partiet fremmet sammen med Ap forslag om å fjerne fritak for merverdiavgift på alternativ behandling.

Rødt har ikke besvart undersøkelsen. På grunn av manglende svar, og at vi ikke har registrert offentlige uttalelser vedrørende saken fra dette partiet, er vår vurdering at Rødt ikke viser interesse og engasjement i saken. ■